

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponta reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Politika-taktika.

Nehéz belátni a politika mélyes rejtelmeibe, Mig itt a milliók hiába törnek a fejüket egyik-másik kérdésen és megmagyarázhatatlan előttük száz és száz kérdés, amilyen megmagyarázhatatlan például az, hogy az erős kéznek nevezett Tisza István miért áll teljesen tanácstalannul a néhány csárdabeli legény hősiekedésével szemben — addig már Tisza István maga, vagy talán a birodalombeli másik miniszterelnök kollegája már kész parancsot tart nagykabátja legnagyobb zsebében, amelyben talán már benne van a házatfelosztató királyi parancs.

Mert egy dolog bizonyos. Az, hogy céltudatosság nélkül ilyen erélytelenség az erélyes kéztől ki nem telhetik. Az obstruálókval való ez a rémelőzékeny bánásmód nem a Tisza István természetéből ered. Ki van zárva, hogy előttünk ismeretlen, előre megcsinált taktika nélkül történnék az, ami történik. Hiszen láttuk mi Tisza Istvánt az ő természetességében. Ismerjük az ő politikai eljárásának a szigorú paragrafusait. — mert ott, ahol ő járt — amint a közmondás mondja — fű nem termett, ott vagy levertek valakit vagy leszereltettek valakit, — de soha a türelemnek ez a mértéke alkalmazva nem lett. A türelemnek az a mértéke, amelylyel szinte közfeltűnést kelt az erős kéz.

Lehet, hogy ez volt a taktikája ennek a kéznek. Az obstrukciót arra készíteni, hogy a technikai ellentállás fegyveréhez nyúljon.

Mert ez aztán csakugyan nagyon komoly dolog. — Mert itt aztán csakugyan előáll a helyzet parancsoló szava — vagy megadni az obstrukciónak azt, amiért obstruál, — vagy pedig legyűzni ezt az obstrukciót azokkal az eszközökkel, amelyek éppen kéznél vannak. Mert a technikai obstrukcióval szemben gyenge minden. Teljes lehetlenség szembe szállni akárkinek is ezzel, akár kormányának, akár a legtömörebb pártnak is — sőt annak a sokszor elfrízolt országos közvélemény lesújtó hatalmának is. Mindez csak gyenge fuvallat, amely le nem dönti a házszabályok gyökereivel a parlamenti élet talajába belenőtt obstrukciós fát. Fejsze kell ahhoz, erős fejsze, amely a gyökerektől elválasztja a törzset.

A mi közvéleményünk vihara nem elég erős annak a fának a kidöntéséhez. Mit bánják Ugronék, ha belegebed is az ország, ha egyszer ők a házszabályok védelme alatt állanak? Védett helyzetük tudatában mit törődnek a szájaszkodók azzal, hogy a pokoli játékba belepusztul akár az egész magyar nemzet? Mit törődnek ők azzal, ha közigazdaságilag belepusztul az egész nemzet és koldúsbotra jut — ha ők az alatt gyarapítják a mob előtt értékkel bíró okvetetlenkedéssel kivivott népszerűségnek az eredményeit?

Amikor tehát látjuk, hogy az erős kéz úgy ellágyult, hogy a megvadult obstrukció szabadon intézheti az ország érdekei ellen pokoli kirohanásait — akkor bizony csak azt következtethetjük

abból, hogy a politika a taktikának állott szolgálatába. Mert azt véletlenségnek nem tarthatjuk, hogy a feketéből hirtelen fehér lesz, hogy az ércz vajjá olvad. Ez így van akarva, ez így van csinálva.

A politika intézői előtt teljesen tisztában állhat a helyzet. Erős a gyanunk, hogy a házfelosztásnak még a napja is meg van már állapítva.

Mert hiszen végének kell lenni. A házszabályokon nem változtatni és engedni szabad utat az obstrukciónak, ez ki van zárva a lehetőségek sorozatából. Annál valószínűbb, hogy csak a házfelosztásnak törvényes és elfogadható indokait várja be a kormány. Ez az indok pedig beállott most, a technikai obstrukció megkezdésével.

Aminek tehát okvetlen bekövetkeznie kell, az csak idő kérdése.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. január 23.

Báró Feilitzsch Artur alelnök háromnegyed 11 órakor nyitja meg az ülést, hitelesíti a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Felolvastja az interpellációskönyvet és azt indítványozza, hogy azokra fél három órakor térjen át a Ház.

Polonyi beszéde.

Polonyi Géza: Azok ellen a vádak ellen tiltakozik, hogy ő a kormány segítségére siet és biztatni akarja hogy törje le az obstrukciót. Sággy Gyula tegnapelőtti beszédében megvádolta a függetlenségi pártot és ennek ujságját, az Egyetértést. Sággynek azt felelte tegnapelőtt, hogy a nemzeti pártiak támogatták a párhuzamos üléseket. Ezt a szemre-

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **kézműárú üzletünket** **é hó végeig teljesen felosztatjuk** és így az összes raktáron levő cikkeket u m **női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb.** árukat **bevásárlási áron alul is eladjuk.** Tisztelettel
A teljes üzleti berendezés is eladó. **DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.**

hányást nyugodtan tehet, mert úgy is van. (Helyeslés a baloldalon.)

Áttér aztán beszédének tulajdonképeni céljaira és azt mondja, hogy a hatvanhetes alap visszavonhatlanul csődöt mondott. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Ausztriában következetesen dolgoznak Magyarország önállósága ellen.

Megírtént az a hallatlan eset, hogy a delegációba behurcolták a vámszerződés dolgát azon a czimen, hogy Magyarország, mint önálló állam, írta alá a brüsszeli konvencziót. Csak súlyosbítja a dolgot az a körülmény, hogy a delegációban ott ült a külügyminiszter és a merénylet ellen egy szava nem volt. (Felkiáltások a baloldalon: Szégyen! Gyalázat!)

Ezek a folytonos surlódások elhomályosítják a korona fényét, már pedig erre nagy szüksége lehet mind a két államnak. Szólv meg van arról győződve, hogy felhívására az egész parlament szembeszállna a mesterkedésekkel és nem akadna képviselő, aki nyilvánosan vissza ne utasítaná azokat. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Eitner Zsigmond: Ott (a jobboldalra mutat) nyilvánosan nem mernek. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Gajáry Géza: Majd Eitner urtól kérnek bátorságot kölcsön.

Kaas Ivor: Ismerjük önöket! (Felkiáltások a jobboldalon; Víz az öregnek.)

Polonyi Géza: Nem hagyhatja szó nélkül Pitreich nyilatkozatait sem. Kérdés most még, mi történik a Derschatta-féle indítvánnyal? Az osztrák delegáció, tudvalevőleg nuncziomot küld a magyar delegációnak; benne lesz-e a nuncziumban az indítvány? Nem lesz, mert nem is lehet benne és így az egész Derschatta-féle indítvány nem egyéb szappanbuboréknál, amely az első tapintásra szétpukkad. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

Szól azután arról a teoriáról, hogy a magyar törvényhozásba más faktornak is lenne beleszólása. Felszólítja a miniszterelnököt, mondja meg, milyen czimen, melyik törvény alapján tesz koncessziókat a magyar nyelv-

nek Pitreich. Hogy jön ahoz a delegáció, hogy erről egyáltalán szóljon.

Katonák állást foglalnak abban is, hogy az alkotmányra felekedjenek a «közös» hadsereg magyar katonái. A honvédség ellenben esküt tesz a magyar alkotmányra s miután sok a honvédtiszt, akit áthelyeznek a közös hadseregbe, bizony ott szolgálnak elegenden, akik megesküdtek a magyar törvények megtartására. Ugy látszik pedig, mégis fennál az az ármádia!

Lengyel Zoltán mentelmi ügye elbirálását igazságtalannak tartja, praecedenseket hoz fel a maga védelmére. Fölkéri Apponyit nyilvánítsa véleményét, helyesli-e a mentelmi bizottság határozatát. Végül Tiszát nem a leghizelgőbb módon apostrophálja.

Tisza István a házszabályok azon értelmezéseért, amelyet az elnök követett, helyt áll. Lengyel Zoltán beszédét zagyvaléknak minősíti, amit az ellenzék zajjal és abczugolással fogad.

Eichner Zsigmond Ugron-párti képviselő szolt ezután részletesen az ujonczjavaslathoz és kibeszélte az ülést.

Megállapítják a legközelebbi ülés napirendjét, amely hétfőn, e hó 25-én lesz. Napirendjére az ujonczjavaslatok folytatólagos tárgyalását tűzték ki.

A megyei tisztviselőkről.

A megyei tisztviselők nyugdíjintézményének létesülése alkalmából az egész ország sajtója üdvözli Bácsme gyét, többek között a fővárosi B. H. a következőkép emlékezett meg a nagy horderejű fizetés rendezésről:

Az országnak mindenesetre a Bácska leg gazdagabb vidéke s azért sok dologban az elsőség illeti; azonban a gazdagság korántsem jogczim még az elsőségre, annak megszerzésére érdemeket is kell szerezni.

Ugy látszik azonban, hogy az érdemek megszerzésében sem marad hátra ez a vármegye s különösen az adminisztrációja, a mely nemcsak gazdasági rendezett viszonyai- ban, hanem egyéb uton-módon is igyekszik

minden emberi segély nélkül fetreng nyirkos és büzös odujában. Az élvhajhászó Tolstojt — ki természetesen azonnal ellátta segély- lyel a beteg asszonyt — ezen szörnyű élet- kép annyira megrendítette egész valójában, hogy szentül megfogadta, miként vagyonát nem pazarolja többé léhaságokra, hanem a szenvedő emberiség javára fordítja. Fogadalmának ura is lett . . . Félrevonulva a nagy világ zajától, az eke mellé állott és mai napig is nemcsak írásban, de tetteiben is a szenvedő emberiségnek lánglelkű apostola.

— Az az igazi emberbarát — végzé a főrabbi nagyhatású beszédét — aki a jótékony- ságot nemesen érző szívének sugalatá- ból s nem feltűnési vágyból gyakorolja . . . Mert oly könyörületes lesz az Isten hozzá- tok, amely könyörületesek voltatok szenvedő embertársaitokhoz!

A jeles szónoklatot a hívők mély csend- ben, igaz megilletődéssel hallgatták. Magába szállt mindenki. Ez a nap a megbánás, az ájtatosság napja, mert az emberi erkölcsök és bölcsesség kutforrása: a szentírás is azt mondja, hogy «megbánás, ima és jótékony- ság» feloldja az elkövetett bűnöknek hosszú sorozatát.

Mélabus ének mellett nyitották ki aztán a frigyszekrényt. Ájtatos imával vették ki belőle

jólétet teremteni lakosai számára, a mit csak a nyáron bizonyított be, a midőn nem várva az államosítás lassu és bizonytalan eljövete- lére, rendezte tisztviselőinek fizetését, még pedig oly módon, a mely semmi kívánni va- lót nem hagy a mai viszonyok között.

Karácsonyi, illetve ujévi ajándéka azonban épen példaszerű volt e megyei adminisztrá- cziójának s olyan követésre méltó könyörü- letes tett, hogy az ország többi megyéjének egy pillanatra sem volna szabad hátra ma- radnia, hanem még mielőtt a tisztviselők fi- zetésének rendezésére gondolna: ezt a kö- nyörületes dolgot kellene megszivlelnie.

Bácsme gyében már huszonöt év előtt ren- deztek a községi jegyzők nyugdíját s azóta vajudott a községi segédszemélyzet nyugdíj- ügye, a mely alatt a községi orvosok, mér- nökök, segédjegyzők, irnokok, végrehajtók, rendőrök és szolgák stb. értendők.

Számtalan tanácskozás, petíció, deputáció, és tervezgetés folyt le azóta, míg végre a legutóbbi közgyűlésen a megye elfogadta változatlanul a segédszemélyzet nyugdíjter- vezetét, a mely az idei év január első nap- jával azonnal életbe is lépett, boldogságot és meglepedést hozván ezer és ezer családnak, a melyek eddig legnagyobb örömeik köze- pette is gondterhes aggodalommal tekintettek a bizonytalan jövőbe, okulván olyan szo- moru példákön, a midőn hosszú évtizedek szolgálata után előfordult, hogy egy-egy szük- keblü községi képviselőtestület sem az el- aggott vagy elszerencsétlenül személyzetnek kegydíjul, sem pedig az elhalt nyomorban maradt családjának végkielégítésül avagy se- gélyül, még a temetési költségekre sem sza- vazott meg csak egy fillért is.

Ennek a következménye volt ama szomorú állapot, hogy a községek segédszemélyzete csak nagy ritkán volt a kvalifikáczióknak azon a fokán, a melyet tőle felelősséggel terhes és a nép javát szolgáló hivatala mellett egy művelt országban meg kell követelni! De nem is csuda; irhattak ki egy-egy állásra száz pályázatot, azért arra kvalifikált pályázó csak nagyon elvétve jelentkezett, mert a ki

a szentírás. Egyenkint jöttek eléje a hívők, hogy áldozzanak a jótékony- ság oltárára.

Graufeld ur, a gyáros, földbirtokos és milliomos kitett magáért. Az előimádkozó nagy hangon hirdette ki:

— Ezer koronát ajándékozott jótékony- célra! . . .

Általános mozgás. Mikor Graufeld ur tá- vozott az oltártól, mindenfelé üdvözölték. Fenn a női karzaton pedig pompás, brüsszeli csipkével diszitett selyemben, ragyogó bril- lantokkal ékesítve, nagy érdeklődéssel nézett le Graufeldné, a feleség és büszkén vett tudomást az adakozás nagy hatásáról. A zsinagógában itt is ott is elhangzott:

— Nagy sziv. Nemes lélek. Igazi ember- barát.

*

A zord télben kórágyon, összetört eson- tokkal hozták haza Fischbein urat, a Grau- feld-czég utazóját.

A kocsis lovai, melyen utba volt egyik község felé, megvadultak, felfordult a könnyű jármű a bent ülő Fischbeinnal együtt, aki oly szerencsétlenül esett, hogy lába törött. Lösch, aki jó barátja és utazó-társas volt Fischbeinnak, a vasuton hazakisérte kar- társát.

Mikor erős szolgák ily állapotban hozták

A FILANTROP.

Írta: Herczeg János.

„Bácsme gyei Napló“ eredeti tárczája.

A zsinagógába beszűrődő napnak arany sugarai dicsfényként övezék körül a szó- széken beszélő főrabbit, aki Engesztelés nap- ján, a zsidóságnak ezen legnagyobb ünnepén, az emberszeretetet és jótékony- ságot hirdeté Istennek szent hajlékában . . . Magasröptü beszédében példaképvül a nagy Tolstojt hozta fel, aki fiatal korában Párizsban, a földi paradicsomban vigan tölté napjait és fené- kig ürité az élet örömeit . . . Egyszer, mikor egy átnappalozott éjszaka után a hajnali órákban hazafelé tartott, pincze- lakásból eredő keserves nyögés ütö meg füleit. Kíváncsiságtól ösztönözve lement Tolstoj, hogy megnézze, vajjon honnan s mi okból jó a panaszos szó? Elrettentő kép tárult szeméi elé. Viaszsárga arczu beteg asszony, kibe csak hálni járt a lélek, ölben picziny csecsemőjével, szalmazsákon kinlódott étlen-szómjan. A kis ártatlan apró kezec- kéivel kotorázott élelem után, de az erre teremtett anyatest nem nyujthatott az éhe- zőnek táplálékot. A szegény asszony, kinek ura tudj Isten melyik pálinka-lebujban él- vezi napi munkája gyümölcsét, elhagyatva,

máshol bármily szerény állást kaphatott: hogyan vágyakozott volna ezekre a silányan fizetett, sok munkaerőt kívánó s a mellett mégis bizonytalan állásokra, a melyekben különösen a család jövője okozta örökös, emésztő gondjukat.

És honnan meritették volna ezek az emberek a törekvést, a munkakedvet ily körülmények között s hogyan válhattak volna egy bármily nemesen törekvő és a nép javát szíven hordó megyei adminisztráció hasznos közegeivé.

Most Bács megye megtette azt, a mire az ország többi megyéjében még gondolni sem mert senki; de e szerint fogja hasznát is látni a megye, a hol most az új intézmény, párosulva a rendezett fizetéssel, oly megyei tisztviselői kart fog teremteni, a melyenre az ország jólétének érdekében minden körülmények között szükség van.

A zombori és szabadkai templom ügyek.

Most, hogy Zomborban befejezéséhez közeledik a város közepén fekvő gyönyörű két tornyu templomnak a belső berendezése is, az ottani körök, elsősorban a kegyuraságnak képviselői elérkezettnek tartják az időt arra, hogy az új templomnak a lelkiekben való ellátásáról is gondoskodjanak. Egy bizalmas értekezlet gyűlt össze Hauke Imre polgármester elnöklete alatt s az ott lefolyt tárgyalásokból oly momentum került felszínre, mely Szabadka város lakosságát is érdekelheti.

A kalocsai érseki hatóság az új zombori templomnak lelkiekben való ellátására két szerzetesrendet ajánlott a városnak: a lazaristákat és karmelitákat. A lazaristák csak két év múlva láthatnák el a zombori új templom ügyeit. A karmeliták eleinte nagyon kedvező ajánlatot tettek Zombornak, amit Zombor város is készséggel el-

haza Fischbeint otthonába, a feleség térdre esett, tördelte kezeit és keservesen sirt.

Lösch vigasztalta:

— Legyen nyugodt. Kis lábfiizam az egész. Néhány hét múlva nyoma se lesz a bajnak.

Az időközben odaérkező orvos megvizsgálta alaposan a beteget és az ajtónál így szólt az aggódo feleségnek:

— Jobb lábfiizam. Gondos ápolás és nagy nyugalom kell a betegnek.

Az utcán pedig Lösch urnak, ki egész a kocsijáig kísérté az orvost, így szólt:

— Nagyon komoly eset. A forgó- és mendence-csontot összekötő szallagok zuzódtak össze. Ha komplikáció nem fog beállni, amputálás elkerülhető lesz.

Graufeld ur, a főnök, az első hetekben szolgálja által párszor tudakozódott a beteg hogyléte iránt, sőt néhány üveg vörös bort is küldött a saját terméséből, később pedig csak a rokonok és jóbarátok jöttek, akik biztatták a beteget, a még szenvedőbb feleséget, aki éjjel-nappal ápolta férjét, gyermekeinek apját és eltartóját.

A fizetést három hónapon keresztül minden hó elsején hiány nélkül kapta kézhez, de a negyedik hónapban tizedike felé járt az idő, azonban a fizetés még mindig késett.

Nagy szükség volt pedig erre a szomorú

fogadott volna. Csak később vált a helyzet kritikussá, mikor Soós páter, a karmeliták képviselője még 40.000 koronát kért a 3000 □-öl terület, a templom, a hozzátartozó területek átadása és könyöradományok gyűjtésének engedélyezése mellett.

Császka Cyörgy kalocsai érsek támogatása kísérte az ajánlatot, ama megjegyzéssel, hogy a kegyes főpásztor bármint szeretné is, de sajátjából már nem adhat, miután Zomborban már 73.980 koronányi tőkét fordított istenes célokra s ha Zombor nem egyezne meg a renddel, úgy azt Szabadkára telepítené.

A kalocsai érseknek ezen a zomboriakhoz intézett leiratából mi azt következtetjük, hogy mikor a karmelitákat Szabadkára igéri az érsek, az csak a tanyai templomok építésének ügyével lehet kapcsolatban. Azoknak a templomoknak lelkiügyeit, melyeket plébániával nem látná el a város, karmelita atyákra bizná az érsek, kik könyöradományokból tartanak felmagukat.

Mi még egyelőre korainak tartjuk ezzel az ügygyel behatóbban foglalkozni; annyit azonban már most is merünk állítani, hogy a város a szerzetesrend betelepítéssel épenséggel nem eszközölne megtakarítást; mert felépíteni a plébániát s javadalommal látni el nem kerülne annyiba, mint felépíteni egy nagy szerzetházat s megengedni, hogy a szerzetesek örök időn át könyöradományokkal zaklassák a közönséget.

Népoktatásunk fogyatékei.

Azok a hajmeresztő visszaélések, melyekre a helyi lapok felhívták az érdekelt körök figyelmét; azok a példátlanul álló szabálytalanságok, a súlyos hanyagság, mely a helyi tanügyi vezetésben nyilvánult, egyrészt még mai napig is fennállanak és pedig megtorlatlanul.

hajlékban. Az a sok gyógyszer, a betegnek való drága étel és italok igen sok pénzt emésztettek fel. Fischbeinné pénzzavarba lévén, a főnök urhoz ment, kinek elpanaszolta baját és felhozta, hogy urának elsején esedékes volt fizetését a főnök ur — bizonyára tévedésből — elfelejtette kiutaltványozni.

— Dehogyan felejtettem . . . A dolog úgy áll, hogy férje helyett egy másik utazóról kellett gondoskodnom, mert az üzlet csak nem panghat! Eleget vártam. Két utazót pedig a mostani rossz üzletmenet mellett csak nem fizethetek!

— De uram! Az Isten szerelmére — szólt az asszony kezeit tördelve — mi lesz akkor belőlünk? Mi lesz az én szegény uramból, ki tizennégy éven át hűséggel és becsülettel szolgálta az ön czégét? . . .

Fischbein ur, a gyáros, földbirtokos és milliomos, rágyujtva vastag, finom szivarjára, egykedvűen szólt:

— Hát mi vagyok én? Jótékonyegylet? Világboldogító? . . .

Az íróasztal fölött, az az ébenfa keretű kép, a halhatatlan nagy emberbarát, mintha megmozdult volna . . .

A törvényben nem gyökeredző s létjogosultsággal nem bíró felügyelő-igazgatói intézmény képviselője, fogott magának valami „Sz.“ úr személyében egy strohmant, vagyis fogott magának egy új „gáti fiskálist“ aki, minnekutána viselkedésével Szegeden lehetetlenné tette magát; népboldogító sátorfáját itt nálunk ütötte fel, s egy idő óta mindenáron feltűnni igyekszik tanügyi czikkeivel.

Aki arra kíváncsi, ki legyen „Sz.“ úr, az írjon a szegedi iskolaszéknek és az ottani büntető bíróságoknak, no meg a szeged-alsóvárosi iskolaigazgatónak. Mi nem foglalkozunk „Sz.“-féle alakokkal; mert ki-ki úgy él, ahogy bir és mert hát a szükség a legnagyobb kerítő. Így értelmezhető az, hogy „Sz.“ felcsapott a nyilvánvaló rossz, a megtestesült tanügyi romlottság védelmére.

Egy fiskálisunk fia tanítójához irt levelében figyelmünket megragadta azon kitétel: „népoktatásunk legalább is hülye.“ Ez a levélíró felbozza a földrajztanítást, melynek tankönyve nem egyezik meg a térképpel s ameyben a következő bölcs meghatározás is előfordul: a II-ik kör ott kezdődik, ahol az I. végződik. Hát nem egetverő tudomány ez? Ennek a tudománynak és az ilyen felfordult állapotoknak védelmére csapott fel „Sz.“ azaz, ő csak a czikkekhöz a nevet adja, azok szerzője maga az érdekelt felügyelő-igazgató s az új „gáti fiskális“ csak az ő gondolatainak a szellemi bábuja.

Egy cikkünkben megírtuk, hogy városunk szegény elemi iskolásai nem részesülnek könyvsegélyben. . . . „Sz.“ úr erre azt mondja, hogy igenis kapnak és tízéves-harminczéves találkoznak szegény gyermekek minden iskola-kerületben. akiknek még ABC. könyvük sincs. Ez a dolog lényege. A Lampel czéget mi nem vádoltuk szerződészegéssel. E czég 3 évre kötelezte magát az ingyen könyvek szállítására. A 4-ik évben, midőn a tanterv-revizio révén a tankönyvváltoztatás kísérteni kezdett, nevezett czég megújította azt az ajánlatát, hogy ha még egy évig megmaradnak az ő kiadmányai: úgy ismét meg hozza az eddigi áldozatot. A könyvek azóta évről-évre megmaradnak s az események logikája, de a lélektani következtetés is magával hozza, hogy ha a czég a 4-ik évre megtette ajánlatát, úgy ez a következőkben is ismétlődött, csak hogy most a czég valakivel kiegyezett s azért maradt el az 5-ik és a következőkben a könyvsegély.

„Kapaszkodnok“-okról beszél „Sz.“? Hát kell-e nagyobb kaliberű stréber, mint az ő védence, a felügyelő-igazgató, aki nem létező állásra választatván meg magát, törvénytelen és sehol nem biztosított jogkört bitorol s a helyett hogy tanítana, „dolce farniente“ öli az időt s az osztályvezetés ellen kézzel-lábbal kapálódzik?

Amilyen az ember, olyan a barátja: ez jellemzi az új gáti fiskust és védenczét. Felhozta „Sz.“ az 1898. előtti állapotokat. Ezek kétségkívül nem voltak rózsásak, de a beállott változásnak és némi fejlődésnek az igazgatótanítói rendszer beállítása az oka, nem pedig a felügyelői, különben jogilag és nem is létező intézmény. Az igazgató tanítók a felügyelő ajánlatára nevezettek ki s talán csak megválogatta embereit s megbízható mamelukokat állított az egyes kerületek élére?

Ily körülmények között igen feltűnő a felügyelő-igazgató bizalmatlansága és csodálatos

„Sz.”-nek az az egész tantestületet sértő állítása, hogy a felügyelő-igazgató egyes elégedetlen elemeket fizetésük leszolgáltatására szorít . . . Hát vannak ilyenek is, akik fizetésüket nem szolgálják meg? Hisz akkor a felügyelő bünpalástoló; ha ezeket fel nem jelenti. Első sorban is maga a felügyelő-igazgató nem szolgálja meg fizetését, mert az iskolaszéki jegyzőség kényszerült otthagyaival semmi dolga sincs; az ő hivatala a kulturtanács és a 8 igazgatótanító mellett fölösleges hivatal és az erre fordított 5—6 ezer korona évi kiadás — sárba dobott pénz.

Végül kérdezze meg „Sz.” úr hogy a felügyelő igazgató-tanító korában hány negyed és félórát sétált el a tanításra szánt időből? Többet, mint más 20 tanító együttvéve.

Nem hisszük, hogy a kulturtanácsnok megköszönte „Sz.” úr védelmét, melyre nem is szorult, miután mi őtet nem is támadtuk, csak a kulturostály szervezetlen voltára mutattunk rá. Mert az az ügykör, melyet most a kulturostály végez, még nem képez teljes egészet. Az iskolák anyagi ügyei, a kórház és színház ügyek elintézésével a kulturostály még nem teljesíti egész hivatását. Arra a meggondolatlan állításra, hogy a kulturtanácsnok nem illetékes az iskolák szellemi életének irányítására . . . álljon itt a fővárosi lapoknak a következő közlése: „A fővárosi iskolák új rendje. Dr. Bárczy István, kulturtanácsnok nagy lelkiismeretességgel és buzgósággal dolgozott az új tanterv megszerkesztésén. Hónapok óta csaknem minden nap tanácskozott a városházán a kiváló szakférfiakkal s alaposan, a legapróbb részletekig megvitatta a tanítás minden ágát.

Ha a főváros kulturtanácsnoka az iskolák tanulmányi és szellemi rendjének hivatott irányítója, nem értjük, miért szorítkozik Szabadka város hasonrangu tisztviselője csak az iskolák anyagi ügyeire?

Feltűnő körülmény, hogy egész Szabadkán nem találkozott ember, aki ez iránt szavát felemelte volna s erre egy Sz.-féle állásnélküli alakot kellett fogni.

Többen.

HIREK.

Heti dal.

Már hiába Szabadkán csak
Megmarad az ó divat,
Itt az újat meg nem adják
Míg a régi megmarad;
Például a Kossuth-utca
Egyik felén jár a nép —
Míg a másik oldal üres,
Olyan is volt mindenképp!
S míg a Bárány oldalán a
Tyukszem is veszélybe van,
Át a másik oldalon csak
Kong az aszfalt untalan;
De hát ezen is segítünk,
S amíg a korzózás tart,
Addig dupla lángok égnek
S föllendül a tulsó part,

Mert hisz azért járnak-kelnek

Látni és láttatni kell, —

Olcso passjó versenyt járni

És az ember port se nyel;

Mert hát télen kellemetes

Sétálásért nincs adó,

Mert a bálakat már unjuk,

Volt már abból elég jó!

Most a Frizzo láza járta

S megtelt a színház vele,

Bámultuk hogy változik át

Lóvá a kapa nyele,

Kucsérből primadonna,

Kengurúból egy gitár,

Lóból hogy lett tenorista,

Nagynéniből jaguár;

Krinolinból ferencz kabát,

Hordárból dalénekes,

Asszonyt hogy kell eltüntetni,

Ez bizony mind érdekes!

Frizzo ide Frizzo oda,

A karzat színt ropogott,

Egyszerre csak Pestinél egy

Furcsa bácsi kopogott:

„Hallja kérem direktor úr

Kérje meg Frizzo urat,

Hogy tanítson meg bennünket

Ha itt van egy füst alatt:

Hogyan kéne átváltozni

Szabadkán itt minékünk

Adósok ne lennénk soha

Habár sohse fizetünk!

Váltólejárat helyett hogy

Főnyeremény esne ránk,

Tűzelésre ne költenénk,

S mégis lenne szenünk, fánk;

Hogy lehetne flancot üzni,

Ami pénzbe nem kerül,

Adni a nagy előkelőt

És táncolni lengyelül,

Cake Walket járni mikor

Nincs betéző falatunk

Ramstekről beszélni mikor

Sült krumplibá harapunk;

Ehhez talán Frizzo sem kell,

Tudják ezt minálunk jól,

Csupa nagyzás és üres flanz

Káposztából karfiól!

☆

— **Uj magyar nemes.** Öfelsége a király Rákosi Ferencz m. kir. csendőrszázadosnak, a zombori csendőrszárny parancsnokának és törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta. A királyi kitüntetés egy arra méltó férfiut ért Rákosi Ferencz személyében, aki széles körben örvend általános tiszteletnek és közbecsülésnek.

— **A honvédség köréből.** A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete folytán dr. Belohorsky János szabadkai 6. ezredbeli tartalékos hadnagy 1904. évi február 1-ével

saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtott.

— **Uj hitoktató.** Az elhunyt Varga István szabadkai hitoktató helyébe a kalocsai érseki hatóság Hirka Balázs b. topolyai s. lelkészt nevezte ki. Az új hitoktatót jó hírek előzik meg a szabadkai papi körökben. Szigorú papi karaktere mellett csaknem az összes nyugot-európai nyelveken beszél s a zongorán mesteri módon játszik. Szabadka város kulturája bizonyára nyerni fog az új hitoktatóban.

— **Felolvasás a Gazdakörben.** Galambos Sándor a bács megyei gazdasági egyesület e kiváló igazgatósági tagja, akinek gazdasági szakszerű felolvasásai országszerte elismeréssel találkoztak f. hó 31-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a szabadkai Gazdakör helyiségében „A lentermelés”-ről fog felolvasást tartani. A gazdakör a felolvasás iránt érdeklődőket szívesen látja.

— **Nemzeti Kaszinó közgyűlése.** A Nemzeti Kaszinó f. hó 31-ikén Vasárnap tartja ez évi rendes közgyűlését, a melyre a t. tagok ezuton is meghívotnak.

— **Eljegyzések.** Schossberger Olgát, Schossberger Hermann bajmoki kereskedő és földbirtokos leányát eljegyezte Flesch Lipót újvidéki déligyümölcskereskedő. — Weisz Jankát Budapestről eljegyezte Vas H. Gyula, Hoffmann Mihály butorkereskedő üzletvezetője.

— **Építő munkások jutalmazása.** Az állami gyermekmenhely épülésekor a falegyen elérése alkalmával az építkezésnél alkalmazott munkásokat a miniszter jutalomban részesítette. A megjutalmazott 54 kőműves között Schmausz Endre főispán holnap vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor fogja a 208 korona pénzzutalmat a gazdasági ügyosztály helyiségében kiosztani.

— **Választás.** A zombori evangélikus imaházban tartott evangélikus egyházi közgyűlésen Scultéty Ferencz árvaszéki elnök lelkes közfelkiáltással a zombori ág. hitv. evang. egyház felügyelőjévé választott meg.

— **Kereskedelmi és iparkamarai ülés.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1904. évi január 26. án (kedden) d. u. 2 órakor a kamarai székház termében tartandó teljes ülésének tárgysorozatából kiemeljük a következőket: A kereskedelemügyi miniszter leirata arra vonatkozó véleményére, hogy üzletvezető alkalmazása mellett önállóan működő iparosok képesítést szerezhetnek-e? (a közös bizottság javaslatával). U. a. leirata véleményezésre megküldi Petrovác község helypénzszedési jog engedélyezését kérő folyamodását. (közös bizottság javaslatával.) Szabadka város tanácsának átírata „Bogdanovits István 1848/9-iki honvédszázados” 25000 koronás, évenként 6 iparossegéd továbbképzésére tett alapítványa ügyében. (Az elnökség javaslatával.) A debreczeni kamara átírata, melylyel a hitelszövetkezeti visszaélések meggátlása érdekében tett fölterjesztését pártolni kéri. (A közös bizottság javaslatával.) A debreczeni kamara átírata a gyümölcsipar — eszeneciák gyártásának és behozatalának eltiltása ügyében. (A közös bizottság javaslatával.)

Lengyel Manó bank és bizományi üzlete
Ajánl
törlesztéses jelzálogköcsönöket
Szabadkán
10 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel 3 1/2 és 4% kamattal,
I. kör EÖTVÖS-UTCZA 117. sz. városi bérházakra és földbirtokokra
az Arany dinnyéhezczimzet házban. leendő betáblázás mellett.

A temesvári kamara pártolás végett megküldi a cukor és szeszipar fejlesztése érdekében tett fölterjesztését. (A közös bizottság javaslatával). A közös bizottság javaslata több törvényhatóság vásári szabályrendeletének módosítása érdekében. Az elnökség javaslata a Hódmezővásárhelyen rendezendő ipari és mezőgazdasági kiállítás támogatása ügyében. Több törvényhatóságba ipartanács tagok választása.

— **Hitközségi jegyzőválasztás.** A zsidó hitközség ma választja meg a második jegyzőt. Már hetek óta erős korteskedés foly az állás betöltése végett,

— **A Kállay-utca rendezése.** A Kállay-utca rendezése a mai tanácsülésen ismét egy lépéssel előtérbe jutott. El lett ugyanis határozva, hogy a Gromon Dezső laktanya előtti ugynevezett szalmatér koczkakó burkolattal lesz ellátva.

— **Hirtelen elmezavar.** Mérő Rezső szegedi szőlőbéli kisbirtokoson tegnap este az elmezavar tünetei kezdtek mutatkozni. Hozzá tartozói a mentők segítségével a rendőrséghez szállították, a honnan orvosi megvizsgálás után a közkórház megfigyelő osztályára vitték.

— **Betörők és gyújtogatók szövetkezete.** A szabadkai rendőrség egy régóta működő betörőbandát leplezett le. A múlt héten 11. és 12-ike közötti éjjelen Rózsa Sándor és társainak átokházai szelmalmában betörést követtek el, a melynek tetteseit a rendőrség kinyomozta Ábrahám István, ifj. Molnár Gilicze András és neje személyeiben, a kik már be is vallották bűnösségüket. Ábrahám atyja, a ki Átokházán lakik, figyelmeztette a tetteseket, hogy azon éjjel a szélmalomban senki sem lesz, mire ezek kocsin kimentek és 12 zsák rozsot, 2 és 1/2 zsák lisztet és 2 zsák korpát vittek el, mintegy 200 lépésnyire az erdőbe, onnan pedig kocsin Szabadkára hozták és itt részben Ábrahámnál, részben Molnár Giliczenél helyezték el. Kihallgatásuk alkalmával több más bűncselekményt is bevallottak, többek közt, hogy Vojnics Tuncs Ignác nagyfényi pusztáján Ábrahám 3 kazal szalmát gyújtott fel. Oravetz József és Oravetz Mihály segítségével. Egy nagyobb libalopást is beismertek, továbbá, hogy Rácz Simon István egy 50 ft értékű kocsiat és Oravetz Józsefné Basch csantavéri földbirtokostól egy kétesövű vadászfegyvert lopott. A banda legnagyobb része már le is van tartóztatva és a lopott holmik nagy része megkerült, a miben főérdemük Maródi Axentia és társai polgári rendőröknek van.

— **Megszurkált korcsmáros.** Németh Kelemen IV. kőri korcsmaüzlettulajdonost tegnap este felé hazamenet az utcán többen megtámadták, botokkal ütötték és fején, meg a kezén súlyosan megsebesítették. Állítása szerint az orvtámadást néhány haragosa intézte ellene, a kikkel korcsmai adósságból kifolyólag már megelőzőleg voltak kellemetlenségei. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Tombola.** Spitzer Ignác Batthyányi-utcai vendéglő helyiségében holnap vasárnap este tombola estély lesz. A szép és értékes nyereménytárgyak egész nap a vendéglő helyiségben megtekinthetők. Az estélyen cigányzenekar játszik.

— **Anyakönyvi hírek.** Eljegyzés Bosics J. Gyorosáv Máriát, Herczeg György Hajnal Bri-

gittát, Oláh György Benke Ágnes, Mácskovics Illés Borkovics Rózát, Jenei Mihály Farkas Annát, Szántai Miklós Péics Juliannát, Dusing Miksa Jiemecki Annát. Házasság. Szikora József Szkala Juliával, Musim Antal Mészáros Teklával Matievits József Tikviczki Koletával, Péresics Kázmér Gubány Ágnessal, Halottak. Herczeg Mária 4 hó, Matievics György 3 nap, Drobina János 25 nap, Zvékics Emilia 16 nap, Róka István 1 hó, Zombola Teréz 20 hó, Horváth Cz. Ilona 3 év, Bodrics Margit 6 év, szül. 13 8 fiu, 5 leány.

FARSANG.

Az izr. nőegylet estélye. A szabadkai izr. nőegylet február 1-én a Pest szálloda összes termeiben hangversenyyel és műkedvelő-előadással táncmulatságot rendez, A belépő-jegyek ára 4 korona és előre vált-hatók Taussig Vilmosnénál, Erdélyi D. és társa nagytőzsdéjében és Heumann Mór könyvkereskedésében. A hangverseny kezdete pont 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz az egylet elnöksége.

A program a következő:

1. Prolog. Makai Emiltől, Előadja: Szilasi Margit urhölgy.
2. Hajnali vendég. Vigjáték 1 felvonásban. — Személyek: Taloque Henriette dr. Taussig Izsóné urnő; Bovián Tankred Krausz Lajos ur.
3. Nagy ária. Meyerbeer »Ördög Róbert« című operájából. Énekl: Áldor Juliska urnő; zongorán kíséri: Németh Ignác ur,
4. Monolog. Előadja: Hoffmann Riza urhölgy.
5. Barátságból. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Taylor Tamás. — Személyek: Benson, ügyvéd Dr. Kriszhaber Gyula ur; Carry, neje Kunetz Paula urhölgy; Trotter-Benson barátja Dr. Schäffer Adorján ur; Lucy, neje Taussig Irén urhölgy; Meredith, Benson segédje Dr. Schober Béla ur.
6. Vorrei morir. Tostitól. Magyar műdal. Énekl: Áldor Juliska urnő; zongorán kíséri: Németh Ignác ur.

Az iparos-dalárda estélye. Az ipar testületi dalárda február hó 14-én állathangversenyyel egybekötött bohóczestélyt és táncmulatságot rendez.

TÖRVÉNYKEZÉS

Büntető főtárgyalások:

A szabadkai büntető törvényszék által a jövő hétre főtárgyalásra kitűzött ügyek a következők: Január hó 25-én. Sevarecz István; — lopás. Pataki Zsigmond; — súlyos testi sértés. Hegyi Ferencz; — gondatlanságból okozott súlyos testi sértés. Szepesik Balázs; gondatlanságból okozott súlyos testi sértés. Rónai Sándor; — megvesztegetés. Január hó 29-én. Suhajda Ilona; — gondatlanságból okozott súlyos testi sértés. Jurics Tamás és társai; — súlyos testi sértés. Kattai István és társa; — zsarolás. Lebovics Sándor és társa; közokirathamisítás. Patócs Gábor és társa; súlyos testi sértés. Sztantics János és neje; gondatlanságból okozott emberölés.

Szabadalom bitorlás.

A járásbírósa Weinhut Adolfot a Berger Mórócz kárára ennek az 1894. évben 8208.

sz. a. bejegyzett szabadalma kárára elkövetett szabadalom bitorlás miatt elítélte és az ítéletnek egy bécsi és egy budapesti lap mellett a Bácskai Hirlapban való közzétételére kötelezte. Azonban a Bácskai Hirlap kiadóhivatala igen magas összegben állapította meg a közlés díját. Dr. Fischer Jákó az eíttelt ügyvédje azt a kérelmet terjesztette a járásbírósa elé, hogy engedtesék meg, miszerint az ítélet a Bácsmegyei Naplóban jelenjen meg. A járásbírósa a kérelemnek azért nem adott helyet, mivel az ítélet jogerőre emelkedett és az elítéltnak abbéli kérelmét az ítélethozatal stádiuma előtt kellett volna előterjesztenie. Egyben pedig utasította a bíróság a panaszost, hogy a közlés díját a kir. ügyészségnél előlegezze és a kir. ügyészség fogja az ítélet közzétételét eszközölni.

LEGUJABB.

Zichy Vladimir N.-Kikindán.

Zichy Vladimir gróf ma tartotta N.-Kikindán programbeszédét, mintegy 2000 főnyi választó közönség előtti Beszéde a nemzeti párt ismeretes programpontjaival foglalkozott. Utána egy szerb gazda szerb nyelven tartott beszédet. Vgöl Lendl Adolf képviselő szólott.

A dédesdi mandátum.

Gróf Serényi Béla kereskedelmi államtitkár mandátumát a kisebbségben maradt ellenfelei petícióval támadták meg. A petíciót alaki okok miatt kijavítás végett a Curia visszaadta. Erős Samu ügyvéd, a petíciót most kijavítva beadta és az a napokban kerül a Curia I. választói tanácsa elé.

Roosevelt örültje.

Ujabbán mind gyakrabban érkezett hír Roosevelt ellen intézett merényletekről. A napokban kabel-távirat érkezett New-Yorkba, hogy egy Eisler Hermann nevű anarchista érkezik oda, aki Roosevelt életére tör. Eisler Hermann, aki Németországi illetőségű, most le tartóztatják. Kiderült azonban, hogy meghibbant elméjű ember, aki azt állította, hogy ismeretlen hatalom készíteti őt a merényletre.

Wlassics a katedrán.

Wlassics Gyula volt közoktatásügyi miniszter olaszországi utjából megtérvén. ma tartotta első előadását az egyetemen. Az ifjuság nagy ovációkban részesítette.

Nyilttér.*

A »Bácsmegyei Napló« január 17-ki számában szóvá tettem a csantavéri segédlel-késznek Böde Józsefnek a viselkedését azon alkalmából, hogy ez az alig egy hónapja idecsöppent lelkiatya, példát adott egy csan-

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget Szerk.

tavéri bálon a paphoz és emberhez illő viselkedésre. Egy itteni polgár mámorosan akart ugyanis a bálterembe jönni, mire Böde úr se szó, se beszéd, előbb odavágta az ajtóhoz úgy, hogy az ajtó üvege csörömpölve hullott ezer darabra. Aztán kidobta a káplán ur a mámoros embert az utcára.

Fehér Jenő úr jónak látja »ugyis mint fővárosi ember, ugyis mint író« Böde úrnak ezt az eljárását még mentegetni. Valóban sokkal okosabb lett volna erre az esetre nem még egyszer felhívni az egész megye és a Böde úr felettes hatósága figyelmét a lap útján. Ha jól tudom, az egyházi törvények szerint papnak egyáltalán nem szabad korcsmahelyiségeket látogatni. De ha már elment oda Böde úr, ugyis mint pap, ugyis mint ujdonsült csantavéri, huzza magát. Ha más akarta volna kidobni a részeg embert, neki kellett volna csittítani. Fehér Jenő urat pedig, a ki szintén most csöppent közénk, figyelmeztetem, a fogadatlan prókátorról nevezett közmondásra. Ugy hisszük, Fehér Jenő úr még majd örül neki, ha kezet foghat velünk, nemhogy leczkézett.

A tisztelendő úr pedig terjessze az istenfélelmet, jó erkölcsöt és illemt hívei között, de ne tanítsa őket rossz példával a garázdálkodásra.

Azt teszem hozzá, hogy a fogadatlan írónak az agarak szoktak fizetni.

Csantavér, 1904. január 23.

Vida István.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

— Január 20. —

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tud. híra.

Nyugodt menetben és alig tartott áron elkelt 15000 mm. buza.

Egyéb forgalom nélkül változatlan maradt.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet csekély forgalom mellett bágyadt irányzattal zárult.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	785—784	784—85
Buza okt.	767—766	765—66
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	659—658	660—61
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab apr.-re	550—549	549—50
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj.	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	528—527	528—29
Repce	—	—
repce aug.	11.50—11.60	11.60—70

Hirdetések.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

nagyban szivarka hüvelyekben, cigaretta papirban és papir szivarszipkákban

LÖW ZSIGMOND

rövidáru és szabókellékek kereskedése.

Főtér Farkas J. fűszerkereskedő üzletének átellenében.

Kérjük a czégre ügyelni!

Legnagyobb választék

kész férfi és gyermek ruhákban

Földes Samu és Társánál

Szabadkán

Főtér, Vermes palota.

Legolcsóbb árak az őszi idényre

Őszi gyermek öltöny --- --- 6 kor.
 Őszi gyermek felöltő vagy téli kabát --- --- 9 kor.
 Őszi férfi öltöny --- --- 17 kor.
 Őszi férfi felöltő, téli kabát vagy Vlszter --- --- 19 kor.
 Őszi uadrág, szövet --- --- 6 kor.
 vagy Kamgarnból, minden szín- és nagyságban. jó minőségű szövetből, felelősség mellett.

Gyors elszokadás esetén azonnal másik ruhával kicseréljük.

Kérjük a czégre ügyelni!

OLCSÓ

Siller bor.

SPITZER IGNÁCZ

Batthyány-utczai

és a Régi szénat

téren levő vend

déglőiben a mai

naptól kezdve ház

hoz hordásra ki

tűnő siller bor

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztetem, e czélra berendezett műhelyemben (Tompá-u. 296. „vörös ökör“ iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toillettek, angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletó, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utczá 60. szám, (Halpiacz.)

Nedves lakások

szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. **De csakis**

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a czélt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
SZABADKÁN.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 kor., 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.**

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató

Szegeden.

Megbízható szolid ügyelők alkalmaztatnak.

919/1904. tan. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy az elemi iskolák felszerelésére szükséges asztalos munkák szállítására **f. évi január hó 26-án d. e. 10 órakor** dr. Bólics József tanácsnok hivatali helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A költségvetés, valamint a vállalati feltételek a fentnevezett tanácsnok hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlat figyelembe nem vétetik.

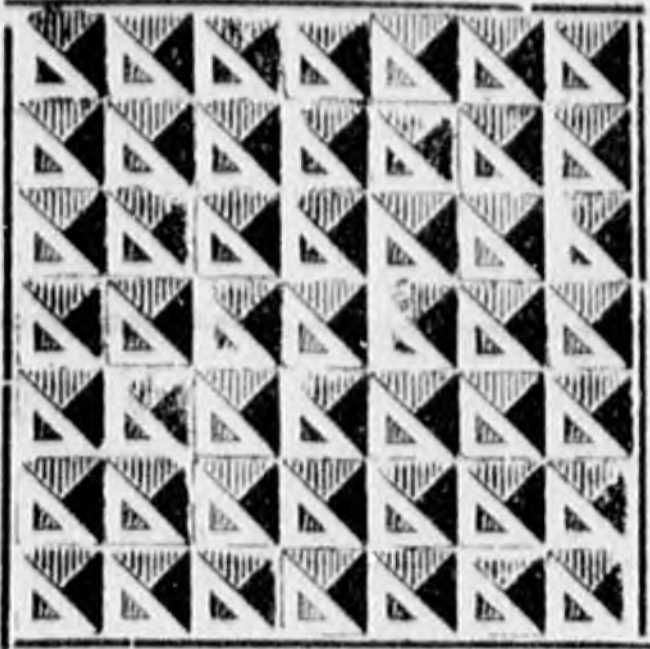
Szabadkán, 1904. évi január 18-án.

A városi tanács.

Hirdetések

jutányos áron fe'vétetnek

a kiadóhivatalban.

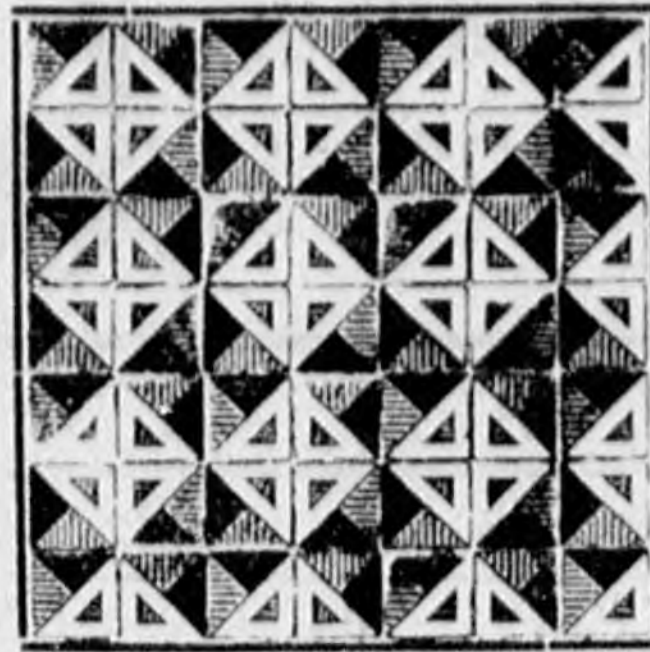

MORVAI (NOVÁK) G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó,
márvány, mozaik és cementáru gyár.

Vasbetonból épült saját házámban,
a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, be-
toncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak
szárazzá és gránit-terasztó munkák.

Fürdő kádak, vizeztartók, vizezők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és ezement lapokból 16 színben, keramit lapok, kőagyagcsövek.

Szabadalmazott

asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. **Asphalt papir, stb.**

Fogak

száj padlás nélkül és anélkül, hogy gyökerek
eltávolítatnának, 3 kor.-tól. — Az általam
készített és Párisban első díjat nyert fog-
sorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd
zavarokat nem okoz és kitűnően rág vele.
Régi fogsorok átalakíttatnak. Vidékiek 12 óra

alatt kielégítettnek

GROZMANN S.

fogtechnicali főnök, a párisi fogorvosi akad.
kiállításán a keresztrel díszített aranyéremmel
kitüntetve. Fogad reggel 8-tól, este 8-ig. Fog-
orvosi intézet: Budapest, VII. Erzsébet körút
50 I. emelet. (Royal szállóval szemben.) —
Foghuzás érzéstelenítve. Tartós blombák!
Szak orvosi rendelés d. e. 10—12, d. u.
5—7-ig. Vasár és ünnepnapokon is. Mérsékelt
árak. Részlet fizetésre is.

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

HENTESÁRUK

valódi prágai és westfáliai sonkák, karmonádli, krakói kolbász, magyar és veronai
szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalonna, valamint mindennemű

hurkakülönlegességek

Anton Zawadski

Bécs, VIII. Brestelgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

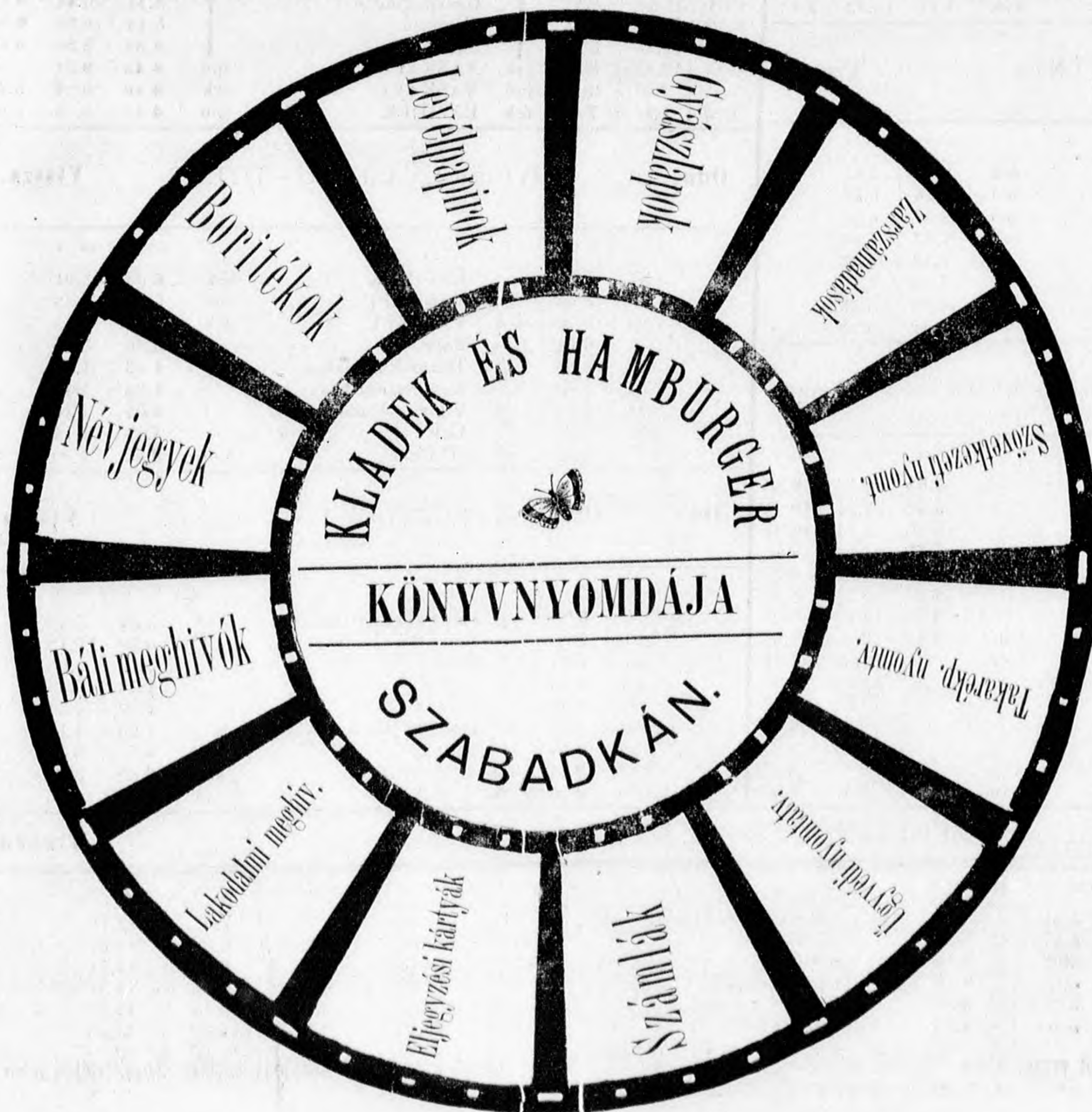
Kicsinyben.

Ügyes
lapkihordók

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

**A ki
olcsón akar
ruházkodni**

az forduljon

Faragó

ész női ruha üzletébe

SZABADKA Deák-u. 3. sz.

Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintartó mosó bluz 75

" " " aj 1.40

" " " aj 1.75

Clot bluz 1.75

Szövet bluz fekete vagy szines 2.—

Pongyola jó mosó minden

szinben 3—3.50 4—4.50

Gyermek ruhák 50 kr. feljebb, fehér

diszkötények, clot zuponok, karton alsó

szoknyák, karton ampir kötények leg-

kisebttől a legnagyobbig ugy szintén

clot és luszter kötények valamint fiu

ruhákban nagy választék, ugy szintén

övekben. Szolid kiszolgálás biztosítva.

Tisztelettel

Faragó Albert

üzlettulajdonos

A magyar királyi állam-vasutak téli menetrendje.
Érvényes 1903. október hó 1-étől.

BUDAPEST—ZIMONY—BELGRÁD.												Vissza	
szem. v.	tv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.			szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.		
7.16		2.40	3.10	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	7.05	9.50	1.06	6.56		
12.33		5.47	7.57	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.46	1.56		
1.22	3.45	5.56		5.80	ind.	SZABADKA	érk.	10.53	7.34	9.34	1.21	7.10	
1.51	4.20			5.57		Csantavér		10.21	6.59		12.56	6.14	
2.18	4.52	6.27		6.26		Bács Topolya		9.57	6.34	9.02	12.34	5.17	
2.44	5.19	6.42		6.48		Hegyes-Feketehegy		9.27	6.01	8.46	12.05		
3.05	5.44	6.56		7.16		Verbász		9.01	5.39	8.33	11.48		
3.26	6.17			7.38		Ó-Kér		8.36	5.11		11.29		
3.44	6.39			8.07		Kiszács		8.16	4.50		11.13		
4.06	7.05	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.11	4.24	7.50	10.52		

BAJA—UJVIDÉK.				Vissza			
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.60
4.11		1.25		Baja-szállásváros		9.08	6.42
4.25		1.38		Vaskút		8.53	6.26
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00
5.09		2.16		Rigyeza		8.17	5.35
5.37		2.39		Sztanisics		8.00	5.12
5.56		2.56		Gákova		7.36	4.40
6.15		3.14		Nenadics		7.15	4.16
6.25		3.23	érk.	Zombor (étk.) (ind.)		7.05	4.05
2.25	6.51	3.51	ind.	Zombor-vásártér		6.20	11.20
2.31	6.57	3.57		Fernbach-szállás		6.13	11.18
2.41	7.07	4.07		Zsárkovác		6.04	11.04
3.50	7.16	4.16		Ó-Sztapár		5.56	10.56
3.06	7.30	4.30		Bresztovác		5.42	10.42
3.85	7.49	4.49		Hódságh		5.27	10.28
4.05	8.10	5.12		Parabuty		5.02	10.02
4.46	8.35	5.37		Paraga		4.43	9.45
5.00	8.49	5.51		GAJDOBRA	érk.	4.22	9.25
5.40	9.16	6.09	ind.	Bulkecs		4.04	9.07
5.54	9.30	6.23		Petrovác-Glozsán		3.50	8.55
6.16	9.45	6.38		Futak		3.39	8.44
6.50	10.10	7.03		UJVIDÉK	ind.	3.10	8.16
7.18	10.31	7.25	érk.			2.45	7.55

SZABADKA—DÁLYA.				Vissza.			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind.	SZABADKA	érk.	6.50
5.25	2.26		6.56		Tavankút		6.17
5.45	2.46	6.41	7.23		Bajmók		5.53
6.16	3.17	7.05	8.05		Nemes-Militics		5.02
6.30	3.31	7.17	8.27	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40
7.03	4.02	7.37			Prigl-Szent-Iván		7.56
7.17	4.16	7.47			Szonta		7.46
7.29	4.28	7.57		érk.	GOMBOS	ind.	7.37
9.23	5.25	8.42		ind.	ERDŐD	érk.	6.57
9.35	5.37	8.52		érk.	DÁLYA	ind.	6.46

SZABADKA—Ó-BECSE.				Vissza.			
v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	1.30	ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25	
5.08	1.58		Békova		8.07	4.5	
6.19	3.21	érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40	
7.47	5.27		Ada		5.26	2.19	
8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02	
8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37	
8.56	6.28	érk.	Ó-BECSE	ind.	4.10	1.10	

O-BECSE—UJVIDÉK.				Vissza.			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
4.40	9.50	4.25	ind.	O-BECSE	érk.	6.55	12.43
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47
5.49	11.22	5.32		Zsablva		5.50	11.13
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31
7.01	1.07	6.6	ind.	VASKAPU	érk.	4.40	9.24
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55

UJVIDÉK—VASKAPU—TITEL.				Vissza.			
sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01	
7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38	
7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33	
7.31	6.24		Káty		5.06	2.15	
7.42	6.38		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56	
7.57	7.00		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41	
8.11	7.18		Vilova-Gardinovce		4.04	1.26	
8.24	7.34		Lok		3.48	1.14	
8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00	

HEGYES-FEKETEHEGY—PALÁNKA.				Vissza.			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	6.50	ind.	H-FEKETEHEGY	érk.	5.53	5.40	
7.21	7.13		Telecska		5.30	5.18	
7.41	7.38		Kula		5.18	5.06	
7.53	7.50		Béla-Puszta		4.53	4.45	
8.06	8.08		Torza		4.39	4.31	
8.32	8.37		Deszpot-Szt.-Iván-Pivnieza		4.20	4.12	
8.49	8.55		Szilbás		3.51	3.47	
9.21	9.21	ind.	GAJDOBRA	érk.	3.39	3.35	
9.53	9.53	érk.	PALÁNKA	ind.	2.55	2.45	

SZEGED-RÓKUS—SZABADKA.												Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.			vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.		
8.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	7.01	10.46	3.24	7.07		
3.22	8.27	12.01	4.47	8.26		Röszke		6.42	10.31	3.09	6.52		
3.35	8.42	12.15	5.02	8.48		HORGOS		6.25	10.18	2.55	6.30		
3.50	8.55	12.28	5.15	9.10		Királyhalom		5.58	10.05	2.36	6.26		
4.05	9.08	12.41	5.29	9.30		Palics		5.42	9.53	2.24	6.14		
4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk.	SZABADKA	ind.	5.25	9.40	2.10	6.02		

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő óraszámai kövér betűvel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvassandók.